

ΟΣΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Δημήτριος Σπαθάρas – πρώην Συντονιστής Βαθμολογητών
τ. Σχολικός Σύμβουλος Μαθηματικών • www.pe03.gr

1

Τη δυνατότητα προφορικής εξέτασης έχουν οι υποψήφιοι, που λόγω της υφιστάμενης φυσικής αδυναμίας τους, αδυνατούν να εκφράσουν γραπτά τις γνώσεις τους. Φυσική αδυναμία που έχει σχέση με το γραπτό λόγο είναι η δυσλεξία, η δυσγραφία, η δυσαριθμησία, η δυσαναγνωσία, η δυσορθογραφία, ορισμένες μορφές φάσματος αυτισμού, η κινητική αδυναμία των άνω άκρων και τα προβλήματα στην όραση. Κατά τα άλλα η εξέτασή τους δεν διαφέρει από την εξέταση των υπολοίπων που εξετάζονται γραπτά.

Οι αιτήσεις για την προφορική εξέταση των υποψηφίων μαζί με τις αντίστοιχες γνωματεύσεις υποβάλλονται στο σχολείο φοίτησης. Η προθεσμία ορίζεται κάθε χρόνο από το ΥΠΑΙΘ.

Όσοι εξεταστούν προφορικά στις πανελλαδικές εξετάσεις, η εξέτασή τους θα γίνει στα Βαθμολογικά Κέντρα ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα που ανήκει οργανικά το σχολείο υποβολής της αίτησης.

2

Όσοι εξετάζονται προφορικά, εξετάζονται στα ίδια θέματα με το ίδιο πρόγραμμα και ταυτόχρονα με αυτούς που εξετάζονται γραπτά.

Πρέπει να διασαφηνιστεί ότι στη συνολική διάρκεια της προφορικής εξέτασης συμπεριλαμβάνεται:

- α) Ο χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις ώρες, όπως για όλους τους υποψηφίους των πανελλαδικών εξετάσεων, μετά την παρέλευση του οποίου, οι υποψήφιοι κλείνουν τα τετράδια και περιμένουν να κληθούν από την επιτροπή.
- β) Ο χρόνος αξιολόγησης-βαθμολόγησης που ξεκινά μετά την παρέλευση του τρίωρου χρόνου προετοιμασίας ή όταν κάποιος υποψήφιος νωρίτερα δηλώσει έτοιμος για αξιολόγηση από την επιτροπή.
- γ) Η επιτροπή έχει την δυνατότητα, εφόσον από την πορεία αξιολόγησης-βαθμολόγησης του εξεταζομένου διαπιστώσει ότι είναι βάσιμο το αίτημά του για παράταση του χρόνου, να του παρέχει αυτή την παράταση για διάστημα έως 30 λεπτά, η οποία συνδέεται άμεσα με την εξέλιξη της αξιολόγησης-βαθμολόγησης του κάθε εξεταζόμενου και την εκτίμηση της επιτροπής.

3

Η διαδικασία προετοιμασίας της εξέτασης.

- Οι υποψήφιοι πρέπει να προσέρχονται στα εξεταστικά κέντρα τουλάχιστον μισή ώρα πριν την έναρξη των εξετάσεων, να ακολουθούν τις συστάσεις των εκπαιδευτικών για την κατανομή τους στις σωστές αίθουσες και να έχουν πάντα μαζί τους το δελτίο εξεταζομένου και αν επιθυμούν ένα μπουκαλάκι νερό ή αναψυκτικό.
- Μετά την κατανομή τους στις αίθουσες τους χορηγείται το τετράδιο και αναγράφουν τα ατομικά τους στοιχεία στους οικείους χώρους. Αν αδυνατούν από μόνοι τους, βοηθούνται από τους επιτηρητές.
- Στο κάθε τετράδιο πριν την έναρξη της εξέτασης επικολλώνται δύο αυτοκόλλητα αριθμητήρια στις ειδικές θέσεις της εξωτερικής πλευράς του τετραδίου.
- Μετά τον έλεγχο της ταυτοπροσωπίας και της ορθής αναγραφής των ατομικών στοιχείων, αυτά καλύπτονται από τους επιτηρητές με αδιαφανές αυτοκόλλητο ώστε να καθίσταται ανώνυμο το κάθε τετράδιο.

4

Λήψη θεμάτων.

Αμέσως μετά τη λήψη των θεμάτων ο Πρόεδρος της επιτροπής μεριμνά για:

- α) Τη διανομή αντιγράφου των θεμάτων σε κάθε εξεταζόμενο, οπότε αρχίζει ο χρόνος της εξέτασης.
- β) Ο επιτηρητής μπορεί να αναγνώσει τα θέματα αν ζητηθεί από τον εξεταζόμενο.
- γ) Είναι αυτονόητο ότι οι διατάξεις για τις υποχρεώσεις των εξεταζομένων ισχύουν και για τους υποψηφίους που εξετάζονται προφορικά από την στιγμή που θα εισέλθουν στο εξεταστικό κέντρο μέχρι την ολοκλήρωση της εξέτασής τους.
- δ) Την ευθύνη για την ομαλότητα διεξαγωγής της εξέτασης, για όσο χρόνο οι εξεταζόμενοι μελετούν τα θέματα και προετοιμάζονται για να παρουσιάσουν στην επιτροπή, έχουν οι επιτηρητές. Όταν εισέρχονται στην αίθουσα για την αξιολόγηση-βαθμολόγηση την ευθύνη την έχει η επιτροπή.

5

Χρόνος εξέτασης.

- Στους εξεταζόμενους παρέχεται ο χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος είναι τουλάχιστον ίσος με το χρόνο δυνατής αποχώρησης, ο οποίος αναγράφεται στο έντυπο των θεμάτων και δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις ώρες, προκειμένου να μελετήσουν και να κατανοήσουν τα θέματα και να κρατήσουν, εφόσον το επιθυμούν, σημειώσεις στο τετράδιό τους.
- Όταν είναι έτοιμοι ή όταν παρέλθει ο τρίωρος χρόνος προετοιμασίας, προσέρχεται ο κάθε ένας ξεχωριστά στην αίθουσα όπου παρευρίσκονται τα μέλη της επιτροπής εξέτασης.

6

Ποιοι παρευρίσκονται στην αίθουσα της επιτροπής εξέτασης.

- Στην αίθουσα της επιτροπής εξέτασης παρευρίσκονται τα τρία μέλη της επιτροπής, οι δύο βαθμολογητές και ο τρίτος αναβαθμολογητής και δυνητικά, εφόσον ο αριθμός των επιτροπών το επιτρέπει, ο Πρόεδρος ή ο Γραμματέας της επιτροπής ή και οι δύο.
- Επίσης στην επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕΣΥ ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΣΥ, για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, την ενημέρωση των μελών των επιτροπών, πριν την παράδοση των θεμάτων, για τη φύση των δυσκολιών των μαθητών και όποτε άλλοτε ζητηθεί από την επιτροπή.
- Αν ο μαθητής συνοδεύεται από εκπαιδευτικό παράλληλης στήριξης, αυτός μπορεί να παρίσταται κατά την εξέταση, χωρίς να συμμετέχει στη διαδικασία.

7

Προφορικές ή γραπτές απαντήσεις.

- Ο εξεταζόμενος αναπτύσσει προφορικά στα τρία μέλη-εξεταστές τις απαντήσεις του στα θέματα, με όποια σειρά επιθυμεί. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των απαντήσεών του μπορεί να συμβουλευτεί τις σημειώσεις του στο τετράδιο.
- Στην περίπτωση που επιθυμεί να απαντήσει γραπτά σε κάποια ερωτήματα, εκφράζει αυτή την επιθυμία του στους βαθμολογητές, όταν προσέρχεται ενώπιον της επιτροπής, και το δηλώνει εγγράφως στο γραπτό του δοκίμιο, ώστε οι σχετικές απαντήσεις να αξιολογηθούν γραπτά και όχι προφορικά.
- Η γραπτή δήλωση του υποψηφίου υπογράφεται από τους εξεταστές και τον πρόεδρο της επιτροπής.

Διαδικασία βαθμολόγησης.

- Όταν ολοκληρωθεί η εξέταση του υποψηφίου αυτός παραδίδει το τετράδιό του στον Πρόεδρο ή στον Γραμματέα και αποχωρεί από την αίθουσα και το εξεταστικό κέντρο. Ο Πρόεδρος ή ο Γραμματέας παραδίδει αμέσως και πριν από την είσοδο άλλου εξεταζόμενου το τετράδιο στον πρώτο βαθμολογητή, ο οποίος αναγράφει το συνολικό βαθμό και την αναλυτική βαθμολογία που έδωσε στον εξετασθέντα και υπογράφει στις οικείες θέσεις.
- Στη συνέχεια παραδίδει το γραπτό στον Πρόεδρο ή τον Γραμματέα, ο οποίος, αφού επικαλύψει με αδιαφανές αυτοκόλλητο τον βαθμό του πρώτου βαθμολογητή, δίνει το γραπτό στον δεύτερο βαθμολογητή, ο οποίος ακολουθεί την ίδια διαδικασία με τον πρώτο.
- Μετά την παράδοση του γραπτού από τον δεύτερο βαθμολογητή, ο Πρόεδρος αποκαλύπτει τους βαθμούς του πρώτου και εφόσον στον τελικό βαθμό υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη των δώδεκα μονάδων, επικαλύπτει τους βαθμούς και των δύο βαθμολογητών και το γραπτό παραδίδεται στον τρίτο βαθμολογητή-αναβαθμολογητή για την προβλεπόμενη αναβαθμολόγηση.

Επισημάνσεις.

- Επισημαίνεται ότι η ιδιαίτερη μεταχείριση των εξεταζόμενων δε συνιστά σε καμία περίπτωση επιεική αξιολόγηση, αλλά σκοπεύει μόνο στην παροχή της δυνατότητας να εξωτερικεύσουν τις γνώσεις, τις οποίες λόγω της πάθησής τους αδυνατούν να εξωτερικεύσουν με το γραπτό λόγο. Όλοι οι συμμετέχοντες στην επιτροπή εξέτασης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν συμπεριφέρονται περιφρονητικά ή απαξιωτικά έναντι των εξεταζόμενων. Τηρείται επίσης το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων των μαθητών και η διαχείρισή τους γίνεται με εμπιστευτικό τρόπο.
- Δεν παρέχεται από τους εμπλεκόμενους οποιαδήποτε πληροφορία με ευθύ ή έμμεσο τρόπο στον εξεταζόμενο ή σε οποιονδήποτε τρίτο σχετικά με την αξιολόγηση και τη βαθμολογία του εξεταζόμενου.
- Είναι αυτονόητο ότι δεν επιτρέπεται η είσοδος στο εξεταστικό κέντρο οποιουδήποτε άλλου προσώπου εκτός των επιτηρητών, των μελών της επιτροπής εξέτασης, του ιατρού και του Συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ή του εκπαιδευτικού ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΣΥ που μπορεί να παρίσταται στην Επιτροπή για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.

Γενικά.

- Οι υποψήφιοι με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πρέπει κατά τη διάρκεια της εξέτασης να μη έχουν άγχος και να γνωρίζουν ότι η αντιμετώπιση τους θα είναι τέτοια, ώστε να είναι σε καλή ψυχολογική κατάσταση και να αποδώσουν τα μέγιστα σύμφωνα με τις γνώσεις, τις ικανότητές τους και την προετοιμασία τους.
- Η αξιολόγηση με προφορικές δοκιμασίες στα κέντρα εξέτασης υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συνιστά μια διαφοροποιημένη προσέγγιση που απορρέει από τις διαφοροποιημένες διδακτικές πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί προκειμένου να υποστηρίξουν μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Πρόκειται για μαθητές ικανούς να παρακολουθήσουν το πλήρες αναλυτικό πρόγραμμα της τάξης τους και εμποδίζονται από δυσκολίες στη διαχείριση του χρόνου, του γραπτού λόγου και στην απόδοση των γνώσεών τους με τους κοινούς τρόπους εξέτασης.

- Οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες που είναι η δυσλεξία, η δυσγραφία, η δυσαριθμησία, η δυσαναγνωσία, και η δυσορθογραφία, αντιμετωπίζουν κυρίως δυσκολίες στη διαχείριση του γραπτού λόγου και στην αυθόρμητη παραγωγή γραπτού και ρέοντος λόγου. Για παράδειγμα παρουσιάζουν δυσκολίες στην ανάγνωση μεγάλων κειμένων, ασυνέπειες ως προς την ορθή γραφή και τη σύνταξη αγνόηση των συμβόλων τονισμού και στίξης, κλπ. Για τον λόγο αυτό άλλωστε αξιολογούνται με προφορικές δοκιμασίες.
- Έχουν βέβαια το δικαίωμα, κατά το στάδιο της προετοιμασίας του θέματος, να χρησιμοποιούν πρόχειρο, όπου θα καταγράψουν τις σκέψεις τους και στη συνέχεια να αναπτύξουν προφορικά τις απαντήσεις τους. Επίσης δικαιούνται στην περίπτωση που επιθυμούν να απαντήσουν γραπτά σε κάποια ερωτήματα, αυτά να αξιολογούνται κατά τη βαθμολόγηση.
- Συχνά συνεμφανίζουν δυσκολίες στην συγκέντρωση και στην επικέντρωση προσοχής και απορροφούνται από τους θορύβους του «φόντου» (συζητήσεις στον διάδρομο, θορυβώδης κινητικότητα κλπ). Οι επιτηρητές βοηθούν τους μαθητές με παραινήσεις ως προς τη συγκέντρωση και ως προς την τήρηση του χρόνου και εξασφαλίζουν την αδιατάρακτη ροή της διαδικασίας.

Αξιολόγηση μαθημάτων θετικών επιστημών.

- Κατά την αξιολόγηση-βαθμολόγηση των μαθημάτων των θετικών επιστημών καταβάλλεται προσπάθεια να αξιολογηθούν οι γνώσεις, η ανάπτυξη σκεπτικού και στρατηγικής επίλυσης των προβλημάτων πέραν των υπολογιστικών και διαχειριστικών δυσκολιών (π.χ. αναριθμητισμό) που άλλωστε συνιστούν μέρος των δυσκολιών των μαθητών. Οι μαθητές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες του τύπου δυσαριθμησίας, αστοχούν πολλές φορές στη χρήση των συμβόλων και των προσήμων.
- Προκειμένου να μην καταναλώσουν όλο τον χρόνο τους στη λάθος κατεύθυνση, μπορεί να υποδειχθεί με μια γενική παραίνεση να προσέξουν τα σύμβολα και τα πρόσημα.

Γραφική παράσταση-σχεδίαση.

- Αν στην απάντηση κάποιου θέματος απαιτείται γραφική παράσταση και ο υποψήφιος αδυνατεί να γράψει, ο εξεταστής μπορεί να σχεδιάσει τη γραφική παράσταση καθ' υπόδειξη του εξεταζόμενου. Όταν ο εξεταζόμενος καλείται να απαντήσει σε θέματα όπως είναι η Ιστορία, η Βιολογία κ.λ.π., εφόσον ο εξεταστής διαπιστώνει ότι ο εξεταζόμενος αδυνατεί να αποδώσει το εξεταζόμενο αντικείμενο με συνεχή λόγο, μπορεί να τον εξετάσει με την υποβολή ερωτήσεων, οι οποίες θα τον διευκολύνουν στην διατύπωση των γνώσεων αλλά δεν θα πρέπει να είναι τέτοιας μορφής που θα υποδεικνύουν την απάντηση.
- Αν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των θεμάτων ή κατά τη διάρκεια της εξέτασης ο εξεταζόμενος ζητήσει την ανάγνωση κάποιου θέματος, τότε ο επιτηρητής ή ο εξεταστής αντίστοιχα θα μπορούσε να επαναλάβει άλλη μία φορά την ανάγνωση κάποιου θέματος.
- Κατά την αξιολόγηση-βαθμολόγηση προτείνεται οι υποψήφιοι να συμβουλευούνται ιδιαίτερως τις σημειώσεις στο πρόχειρό τους.

Ορθογραφικά λάθη, δυσλεξία, δυσορθογραφία.

- Στην περίπτωση των υποψηφίων με δυσλεξία ή δυσορθογραφία και εκτός από την περίπτωση των ασκήσεων γραμματικής δεν λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά λάθη.